

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhiepiscopale, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Situația bisericii noastre.

II.

(Dr. E. B.) Să nu trecem cu vederea, că astăzi curentul hiperșoven e deasupra, și că e atât de tare, încât în anumită măsură și cercurile guvernamentale trebuie să țină cont de el. Pentru cei din fruntea acestui curent, autonomia noastră e însă ghimpe în ochi, căci văd în ea pedecă pentru nizuințele lor utopice și hiperbolice. Să folosesc deci de orice ocaziune, pentruca să ne derime aceasta fortăreață puternică.

Din norocire, se află și în sinul guvernului, la ministerii, destui bărbați serioși și onești, cari stau pe pedestal înalt moral, văd lucrurile din un punct de vedere mai înalt și mai patriotic, și nu se lasă să fie confundați de cerințele șovinismului, ci stimând și conservând pacea cu bisericile, caută cu inimă deschisă să aplaneze contrastele, atunci când ele se ivesc.

Unul dintre ei mi-a spus, nu tocmai de mult, că intenție dușmănoasă guvernul nu are față de noi, și m'a asigurat, că guvernul vrea să trăiască în pace cu bisericile, și intențiunea sa e, să se evite, cât se poate, orice conflict. Dar dacă îi vin plângeri și arătări, e dator să le examineze și să decidă după dreptate...

E dureros, că guvernul nostru și organele sale, cunoscând lucrurile în mod foarte superficial, sunt avizate la informațiunile primite dela indivizi, cari mai mult seduc guvernul decât îl informează, și-l fac apoi să iee măsuri greșite.

Misiunea cea mai înaltă a Arhieriei noastre, între astfel de împrejurări, e aceea deci, de a să îngrijă de informarea corectă a guvernului. Iar pentruca să aibă trecere și greutate cuvântul lor, trebuie se manifeste, precum față de credincioșii lor, așa și față de guvern, atitudinea cea mai corectă, căci cea mai mică abatere dela calea

dreaptă și corectă, poate provoca bănuială și intervenire, și poate să aducă biserica noastră și instituțiunile ei în situația cea mai critică.

O asemenea ținută a avut și marele nostru Arhiepiscop, Andrei baron de Șaguna, prin care apoi a câștigat încrederea celor de sus, și drepturile de cari să bucure astăzi biserica noastră.

Dar nu numai interesele negative pe cari le am înșirat, — primejdiile autonomiei noastre, — trebuie să îndemne Arhieriei bisericii noastre, ca se observe o atitudine corectă, loială, și circumspectă de bărbați de stat, ci chiar și unele interese pozitive, cari încă stau în strânsă legătură cu ținuta prelaților nostri.

Voiu aminti faptul, că la despărțirea noastră de către Sârbi, în anii 1864—1868, metropolia noastră și-a primit în cea mai mare parte credincioșii, dar din averea mare comună o mare parte a rămas în folosința bisericii sârbești. Numai comune singuratic și o singură fundațiune a putut fi scoasă din mâinile bisericii sârbești. După despărțire am primit din fondurile școlare 250.000 fl. prin învoială; dar din domeniile și fundațiunile cele mari, cari reprezintă o valoare de mai multe milioane, încă nu am primit nici un ban. Apoi mănăstirile, cu averile și moșiile lor, cam 12—15 milioane, cu excepția mănăstirii Hodoș-Bodrog, pe care încă vreau să ne-o iee, se află în mâinile lor. Se mai află apoi în țară multe biserici și fundațiuni, remase dela Greci și Români macedoneni, în comune, în cari murind și perzându-se acești credincioși, pe avere a pus mâna hierarhia sârbească, care are acum milioane, iar noi nu avem cu ce să ne susținem școalele!

Ni se impune deci și din acest motiv o atitudine prudentă față de puterea de stat, care nu e bine se vadă în noi dușmani, ci elemente de încredere.

Mai sunt apoi interese materiale mai mici, asemenea de actua-

litate, cari își așteaptă realizarea. Din ajutorul de stat ar trebui să fie împărțite și episcopiiile nouă ce vrem să le înființăm în Timișoara și Oradea-mare, în contra cărora, după cum m'am convins, nu există pedecă serioasă, decât numai chestia dotării lor. S'ar putea spera deci, ca guvernul să întregască și dotația bisericii noastre, cum a făcut față de alte confesiuni.

Asigurarea tuturor acestor interese, silește deadreptul pe marii bisericii noastre, ca cu o ținută corectă și prudentă să câștige încrederea țării, a parlamentului, a cercurilor conducătoare, pentruca acestea să fie liniștite cel puțin în privința aceea, că nu vom abusa de puterea depusă în mâna noastră, și că bunurile materiale date nouă nu vor fi întrebuințate spre scopuri contrare intereselor statului.

Față de cei ce vor crede, că și acesta e act de „bizantinism” și vor zice, că pe calea aceasta, pentru unele favoruri materiale se dau supremaele bunuri morale, cari vin jertfite inimicului, iar prin aceasta poporul nostru vine dat pradă corupției și maghiarisării, — observ, că cel ce știe, că integritatea morală și etnică a unui popor nu poate să fie, nici vândută, nici cumpărată, și că prosperarea sa depinde în prima linie dela conștiința proprie morală, dela gradul său de cultură și dela bunăstarea sa materială, și cine știe mai departe, că legilor votate suntem siliți să ne supunem, fie că ne favorisează, ori ne asupresc, în fine cine e destul de matur și de cu experiență, ca să înțeleagă, că cu cât e mai bine situată și mai dezvoltată o națiune, cu atât mai bine poate să-și apere ea interesele: va înțelege, că despre vre-o primejdie națională nu poate să fie vorba, după ce nici individualitatea etnică, nici limba și cultura nu ne-o cere nime, și noi nici nu avem să le aducem jertfă nimănui.

Adunarea poporală din Sibiu.

— 2 Noembrie n.

Cu toată vremea rea, ploioasă din cale afară, adunarea poporală, convocată pe ieri, Duminecă, în sala mare dela Gesellschaftshaus din Sibiu, a fost pe deplin succasă. Ca la omie de cetățeni de naționalitate română, inteligenți și țărani, s'au întrunit, pentru ași spune cuvântul în chestia sufragiului universal. Au luat parte apoi la adunare și mai mulți membri ai partidului social-democrat din Sibiu, precum și o frumoasă cunună de dame, cari au ocupat loc pe galerie.

Adunarea a decurs după cum urmează.

La oarele două și un sfert, domnul protopresbiter Dr. Ioan Stroia împărtășește celor întruniți, că de vre-o doi ani se discută la noi o chestie însemnată, care ne interesează pe toți: chestia votului universal. De aceea ne interesează pe toți, pentrucă toți vrem se avem parte de dreptul de alegere, după ce toți suntem egali, fi ai unui bun părinte din ceriuri și frați dela aceeași mamă: patria noastră iubită. Svonurile lăpăte despre modul cum vrea guvernul se facă legea despre votul universal au umplut însă de îngrijire, mai ales pe Români, cari se pare că vor fi iarăși scurtați în drepturile cetățenești. În urma acestor svonuri, fruntașii români din Sibiu au convocat aceasta adunare, care va avea să se pronunțe în chestia atinsă. În numele convocatorilor, declară deci adunarea deschisă, și salută pe cei întruniți în ea.

Domnul Dr. Liviu de Lemény propune constituirea adunării, dupăcum urmează: prezident Dr. Ioan Stroia, notar Ioan Rebeaga. Adunarea îi alocă aleși și se intră în ordinea de zi.

Prezidentul Dr. Ioan Stroia dă cuvântul domnului avocat Ioan A. de Preda, care va comunica adunării scopul pentru care a fost convocată.

Domnul Ioan A. de Preda rostește o vorbire mai lungă, ascultată cu mare atențiune și cu viu interes. Spune, că noi, poporul român, ne aflăm pe aceste plaiuri de vre-o două mii de ani. Zile bune și fericite nu am avut însă niciodată. Strămoșii nostri, aduși aici de împăratul Traian, au adus cu ei cultura și civilizația în acest colț de lume, dar multă vreme nu s'au putut bucura de rezultatele muncii lor, pentrucă au venit hordele barbare și i-au silit, parte să-și schimbe patria, parte să se refugieze la munți. Când s'au coborât dela munți, ca să-și iee în stăpânire moșiile avute, le-au aflat ocupate de alții, cari au făcut apoi din ei sclavi, jobagi.

FOIȘOARĂ.

Computul în economie, ca mijloc de bunăstare materială.

Conferență ținută în 9 August n. c. în adunarea cercului a desp. Abrud-Câmpeni a „Asociațiunii”, de Vasile Gan, protopresb. (Fine).

În împrejurările între cari trăim, de o camdată nici nu se poate recomanda ceva mai bun pentru poporul nostru de aici. Furnicele sunt mici și slăbuțe — fiind însă harnice, în scurt timp ridică furnicariul cât o clae de fân. Picurii asemenea sunt mici — din mulți ce se însoțesc însă, curând crește părul de munte, care răstoarnă și rostogolește la vale stânci puternice. Fă așiderea și tu popor să-ți teag. Strop de strop adună câte ceva în magazinul tău economic, și vede-vei, că în scurt timp bogățiile tale crește-vor, veselie-vor ca și ploaia mănoasă țerile peste cari se varsă. Trudește poporul, trudește mereu, dar nu uita a împune frâu speșelor netrebnice, ca să-ți rămână zi de zi câte ceva din câștigul tău!

Sfat de aur, care trebuie bine prins și ținut. Indemnul la urma sfatului ni-l

dă, între altele, *computul*, ori *socoata economică*, ce trebuie să o introducem în gospodărie.

Cine de vreme își aduce aminte de earnă, se îngrijește de cuptoare bune, lemne de foc, își gătește bine și ușile și ferestrele casei, ca să nu poată străbate prin ele frigul. Pe lângă o așa casă poate cri-veșul urla în dragă voie, căci celorlă adăpostiți în ea nimic le pasă. Vai însă de nemernicul, ce toată vara a petrecut-o ca grierul din poveste! Și cam așa purced oamenii nostri. Lasă toate în voia întâmplării — cum dă D-zeu, de aceea o și pățesc ca grierul. Trebuința socoatei nimic nu o vedește mai bine ca risipele ce se fac — fără nici un scrupul. (Și aci, durere, puțină deosebire putem face între țeran și inteligență!) Economile cele mari, întreprinderile de tot felul, de mult au introdus socoatele. Fără socoate nici ar putea exista, într-o noapte s'ar prăbuși toată gospodăria. Ce e bun pentru alții, mai cuminte, oare să nu fie pentru noi folositor? — Socoata economică va fi într'adevăr sarea, care îndulcește bucatele. Indulcise-va deci soarta noastră prin ea.

Zicese-va, că nu avem trebuință de socoată, căci și bătrânii au trăit, și încă destul de bine, și fără vre o calculație oarecare. Bătrânii au putut trăi, căci pe vremea lor banii umblau mai puțin. Bătrânii își pregăteau în familie îmbrăcămîn-

tele și sculele de lipsă, și deci nu aveau lipsă de nici o socoată. Azi aproape toată manipulația din casă se face prin mijlocirea banului, pentrucă sculele de lipsă nu se mai fac în casă. Viața socială asemenea e destul de complicată, referințele oamenilor către oameni de multe feluri. De aceea, cel ce și azi vrea să rămână pe lângă datina veche, o pățește cași fluturul ce atât aleargă în jurul flăcării până se arde și moare, ori ca gândacul ce în prostia sa se isbește de perete și cade la pământ...

Cum are a se întocmi socoata economică? Se va învăța în jurul venitelor și speșelor (cheltuelilor) de peste an. Poate avea forma jurnalului de casă, ori a budgetului (preliminar), poate să constea însă și numai din anumite însemnări ce și le face economul în cursul anului. Pe o parte a hârtiei scrie venitele, pe alta cheltuelile. La sfârșitul anului face și de o parte și alta suma, ca să știe cât de mari au fost și unele și altele, și să afle dacă a înaintat ori a scăzut în avere. Izaintare va fi, când întrec venitele pe speșe. Venitele din facerea de datorii nu sunt venite, ci sărăcie, asemenea speșele ce provin din cumpărarea de pământ, vite ș. a. nu sunt speșe, ci investiții, ce aduc venit în viitor.

Ca socoata să fie folositoare, de neapărată lipsă e ținerea la cerințele următoare:

a) Din venite și speșe să nu rămână nimic neîndus. Cei din urmă fileri pe tăbac, pucioasă, articii de mâncat și beut formează obiect de socoată chiar așa, ca și venitele din ouă, galițe ș. a. cari pe multe locuri dau economiei frumos câștig. A lăsa ceva din socoată, fie la venite, fie la speșe, înseamnă a ne năimi noi pe noi, ca văzând să nu vedem și auzind să nu auzim.

În familiile noastre bărbatul cam face câte ceva, să nu afle muera, muera la rândul ei și ea face, să nu știe bărbatul. Astfel de manipulație e mai mult ca păcătoasă. Din astfel de manipulație nici un bine nu poate urma, ci sfezi, pradă și ruină, și cădere rușinoasă a familiei. Bubea foarte rea a economilor nostri e asta. Multe case de bun renume se aruncă prăpastie prin ea. Pare a deveni în timp mai nou primejdie națională. Vai cetatea unde ostașii încredințați cu apărarea se sfășie între sine! Cuvinte destul de aspre nu am, ca să pot osândițelul pătos de a manipula cu sudoarea feței...

b) Asupra venitelor și speșelor să țină cu membrii familiei dese sfaturi familiare, în scopul de a afla îmbunătățiri de lipsă. Ales la finea anului să se țină sfat mare între soți și soție, cu scopul de a controla manipulația anuală, ca să nu se întâmple greșală, de altă parte — și cu deosebire din acest motiv — spre a cunoaște rezultatul ostenelelor din anul trecut.

Ce soarte au avut iobagii, se știe. Nu le iera iertat să învețe carte, și nici să-și adune avere. Cel ce voia, ori una ori alta, trebuia să se lapede de neamul său și de legea strămoșească, pentru că în Ungaria domneau staturile și ordinele, în Ardeal cele trei națiuni unite și patru confesiuni recepte.

La 1848 a străbătut apoi și la noi ideea egalității, libertății și frăției, și meritul Maghiarilor este, că s'a șters iobăgia și s'a căutat a se introduce egalitatea de drept. Nu s'a introdus însă cu dreptate față de toate popoarele patriei și urmarea a fost războiul, la care am luat și noi parte, punându-ne puterile în serviciul Domnitorului. Patruzei de mii de suflete am dat, fără a fi primit vre-o recompensă potrivită și meritată pentru jertfele aduse.

A urmat absolutismul de zece ani, în care noi am primit dreptul de a ne ridica școli și a ne îngriji de înaintarea proprie, spirituală și materială. Am și făcut sporuri foarte frumoase în acești zece ani pe tere-nul cultural și economic. A venit apoi constituția așa numită falsă, constituția octroată, care încă ne-a adus un bine, acela, că poporul nostru era reprezentat în parlament și în oficiile publice după puterile sale numerice și după vrednicia sa. La anul 1867, după catastrofa dela Kö-nigrätz, Maiestatea Sa (acelămări vii) se împacă cu Ungurii și leagă cu ei învoială. Pe atunci Maghiarii se arătau foarte binevoitori și celorlalte naționalități, pe cari le asigurau, că încă au să-și primească drepturile lor. Pentru ele s'a adus legea de naționalități, în care se spune, că în ținuturile de ele locuite au să se aplice funcționari publici din sinul lor, dar nu se mai ține nime de legea aceasta, care mai ales sub guvernul lui Tisza a fost călcată de tot în picioare. Sub Tisza s'a născocit și ideea de stat maghiar, care nu înseamnă alta, decât că toți trebuie să ne facem Unguri. (O voce: Nu se poate).

Guvernele cari au urmat după al lui Tisza s'au întrecut unele pe altele în asuprirea naționalităților nemaghiare. A venit la putere guvernul actual, care se razimă pe trei partide, cu totul deosebite, dar stăpânite de dorul comun de a rămânea la putere. Pentru că se poartă rămânea la putere, este intențiunea să se facă o lege despre votul universal, care să scurte naționalitățile în drepturile lor cetățenești. Față cu astfel de intențiuni, Românii sunt datori să iee lupta și să o poarte cu energie. Luptă însă, purtată cu armele culturii, căci astăzi numai popoarele înaintate în cultură și bunăstare cântăresc ceva în cumpăna statului.

Lupta unui popor să poate da: în parlament, prin presă și pe calea petițiilor, către Domnitorul țării. Lupta parlamentară e cea mai însemnată. Acolo, în parlament, se fac legile și să controlează executarea legilor. Avem datorința deci se stăruim, ca cât mai mulți și mai harnici deputați se avem în parlamentul țării. Iată de ce ne interesează votul universal, adică votul pentru toți. Acuma nu avem decât câțiva deputați, puțini dar buni, cari cinstesc ne fac. (Să trăiască sgomotoase) cari, par'că, cu cât sunt mai puțini, cu atât mai harnici sunt.

Presă noastră e a doua armă de luptă. Cum e tratată, o știe toată lumea. Redactorii noștri sunt închiși pentru orice cuvânt mai slobod, iar amende mari în bani se iau din cautiunea foilor. Redactorii vin nimiciți sufletește, gazetele materialicește.

Vechii ziceau: *Inceputul înțelepciunii e cunoașterea de sine.* A se cunoaște omul înseamnă, a face cel dintâi pas spre îndreptare. Așa e! Așa e ales pentru econom. Aflând el în urma socotei și sfatului familiar cel ține, că cumpăna dreaptă dintre venite și cheltuieli i s'a stricat și că merge spre prăpastie, constatarea pentru el va fi predică și învățătura, care ajunge cât sute de orații spuse de alții. Și numai dacă e năimit mai poate rămânea în rădăcină.

Sfaturile familiare aduc casei și un bine moral. Se întărește prin ele legătura dintre bărbat și femeie, se perpetuează datele și virtuțile străbune, atât de dărpănate în zilele noastre.

Din sfaturi vor eși

c) *Preliminarele sau bugetele familiare.* Fiecare familie își va croi un fel de scară pentru venite și cheltuieli, de care s'ar ține. Scara statorită ar arăta familiei până unde se poate estinde cu spesele și unde trebuie să se oprească. Având scară sau preliminar dela începutul anului, economul n'ar orbea în întunecul de acum, cheltuind din greu după cum dă Dumnezeu și norocul.

Chestia e de mare importanță economică, și ar trebui să o îmbrățișăm cu tot dinadinsul. Acel econom, care își are hotarul pus la spese, nu va îneca în vin ori ce daravă economică, și va pune frâu

Calea petițiilor încă nu o putem folosi astăzi cu succes. Trebuie deci se ne concentrăm în parlament întreaga luptă. Trădare de neam va comite în viitor fiecare Român, care nu-și va da votul pentru candidatul de neamul său. Legea electorală actuală însă ne împiedică se alegem atâtea deputați, câți ni s'ar cuveni. Ne trebuie deci o lege mai bună. Maiestatea Sa încă vrea o lege mai bună electorală și a îndrumat actualul guvern se compună un pe baza votului universal. Maiestatea Sa (acelămări vii) a voit prin aceasta se facă dreptate celor desmonești politicește, și a voit se-și asigure și proptească bine tronul, îngrădindu-l cu elemente de încredere.

Guvernul a trăgănat lucrul cât a putut, dar acum nu mai are încotro, trebuie să facă legea. Ministrul de interne Andrassy a compus un proiect de lege, care nu dă drept egal tuturor, ci dă un vot celor ce știu scrie și ceti, altora două și altora trei voturi, iar ceice nu știu ceti și scrie, abia câte zece au un singur vot. Domnii cei mari, fac deci atâtea cât treizeci de țărani. (Un țaran: Să deo domnii cei mari și câte 30 de cătane țării!) Aceasta e mare nedreptate pentru țaran, care cu sângele și cu sudoarea sa a îngrășat acest pământ. Dacă proiectul lui Andrassy devine lege, nu mai putem lupta în contra lui. Câtă vreme e însă numai proiect, avem dreptul și datorința să-l combatem din toate puterile, și să împiedecăm, ca să nu devină lege. Să ridicăm deci glasul nostru, ca să-l audă lumea întreagă, că nouă o astfel de lege nu ne trebuie. Să ne ridicăm glasul și să-l îndreptăm spre Maiestatea Sa, rugându-l, ca un astfel de proiect de lege să nu-l întărească și să nu-l provadă cu aprobarea sa. Să protestăm cu toată energia în contra ori cărei restrângeri și să cerem vot universal, egal și secret. (Aprobări sgomotoase. Oratorul e felicitat din toate părțile).

Prezidentul dă acum cuvântul domnului Iuliu Enescu, care într-o scurtă, dar avântă vorbire declară în numele tinerimei, că aceasta se va pune totdeauna când se va cere în șirul luptărilor pentru votul universal, egal și secret, și propune spre primire următorul proiect de rezoluțiune:

„Poporul român și alegătorii cercurilor electorale din comitatul Sibiiului, întruniți în Sibiiu azi la 1 Noemvrie n. 1908 în adunare populară, aduc partidului dietal al naționalităților și indeosebi deputaților români cele mai călduroase mulțămite pentru ținuta lor vrednică și bărbătească în dieta țării, și asigurnă de încrederea și dragostea lor frățească și își exprimă dorința, ca cu aceeași frățească înțelegere și același neînfricat curaj să lupte pentru realizarea programului național;

declară, că doresc și așteaptă, ca votul universal să fie cât mai urgent înarticulat în lege, ca aceea lege să asigure fiecărui cetățean drept de vot egal, secret și fără nici o restrângere, și protestează în contra ori cărei încercări de a se falsifica acest drept;

fiind conșinși, că orice știrbire a principiului egalei îndreptățiri și a adevăratului vot universal ar slăbi înșuși temelia statului, roagă pe domnii deputați, ca cu toate puterile lor să lupte pentru realizarea acestora în forma lor adevărată și nefalsificată și-i asigură, că și în lupta aceasta le vor da tot sprijinul, ca să ajungă la isbândă”.

și umblărilor multe pe la băleuri — curat din plăcere, ori cu dorul de a-și îmbogăți încă cu una colecția podoabelor.

Să facem deci bugete bine judecate la începutul fiecărui an și de ele să ne ținem, de suntem săraci, ori de suntem bogăți, căci numai din ele cunoaștem puterile finanțare de cari dispunem, și numai cu ajutorul lor vom încunajura primordialele deficitelor economice, care ca boală cronică aduce pustiiri într'adevăr vandalice în averi!

O observare! Se vor înfrica mulți, că prin calculul economic li se dă de lucru, și n'au destulă vreme a face socote, ba nu se pricep. Frică neîntemeiată! Socoteale se pot face în sărbători și eara, când economii așa zicând petrec în completă lenevire și când prin urmare au destul timp a gândi și ținea sfaturi. Socoteale le pot face chiar și băieții de școală — nu pretind cine știe ce știință mare, ori lucru mai deosebit.

Timpul de stagnare al economiei câmpului — eara — n'ar trebui să-l petrecem în indeletniciri netrebnice, prin crășme și alte locuri de imoralitate, ci să ne ocupăm în acest timp sufletește, meditando asupra sorții și a mijloacelor cari ne ajută la eșirea din impas.

Încă o observare! Din împrejurarea, că am cerut abandonarea luxului și reducerea trebuințelor, s'ar putea deduce, că eu,

Prezidentul consultă adunarea, care primește rezoluțiunea cu însuflețire și în unanimitate.

Tot dnul I. Enescu propune să se trimită Maiestății Sale următoarea telegramă:

„Cancelariei cabinetului Maiestății Sale Francisc Iosif I. Poporul român și alegătorii cercurilor electorale din comitatul Sibiiului, întruniți azi la 1 Noemvrie în Sibiiu în adunare populară, prezintă expresiunea neclintitei lor credințe și a celui mai profund omagiu față cu Maiestatea Voastră, inițiatorul votului universal și secret.”

Adunarea votează propunerea cu un intreit și sgomotos „să trăiască” la adresa Maiestății Sale.

Prezidentul Dr. I. Stroia constată acum, că ordinea de zi a adunării e eshaustivă, deci mulțumind celor prezenți pentru participare, îi îndeamnă să fie uniți toți în luptele ce ne așteaptă, căci atunci isbânda are să fie a noastră, și declară adunarea închisă.

La orele trei și un sfert lumea se resfiră în perfectă ordine.

Dela sate.

Sfințirea școlii din Reci.

— 25 Octomvrie n.

În 7/20 Septemvrie c. comuna noastră bisericească a avut mare zi de bucurie și de sărbătoare. În acea memorabilă zi adică s'a săvârșit actul sfințirii frumosului edificiu nou școlar, fala românimii de aici. Ne putem mândri cu el, căci l-au ridicat numai și numai din propriile lor puteri, fără ajutoare străine. Recenii, cei mari la suflet și la inimă și dornici de înaintare și întărire națională.

Pe la 11 ore a. m. convoiul credincioșilor, în frunte cu praporii, aceste steaguri sfinte ale credinței, a cōborât dela sfânta biserică sub sunetul clopotelor la noul edificiu școlar, unde avea să se săvârșească actul sfințirii. Tot la acea oră pe altă stradă în un lung șir de trăsurii au sosit în frunte cu dl protopop tractual membrii comitetului despărțământului „Astrei” al cercului Mercurea, a cărui adunare generală încă a fost convocată la Reci. Au urmat alți mulți oaspeți de prin comunele vecine: Cărpiniș, Călnic, Gârbova, Mercurea, Răhău etc. Inimile noastre s'au umplut de bucurie văzând cum oamenii de bine, deși timpul a fost pe cât se poate de nefavorabil, nu au pregetat a veni la noi chiar și din depărtări mai mari, ca Vingard, Spring, spre a lua parte la sărbătoarea noastră.

Spațioasa curte a școlii frumos împodobită cu frunză verde abia a început oaspeții și poporul, care asculta actul sfințirii, condus de dl protopresbiter tractual Avram Păcurariu, care la sfârșitul serviciului divin a adresat poporului ce a ostenit la ridicarea acestui mare edificiu de mare însemnatate culturală dulce și călduroase cuvinte de îmbărbătare.

Acestui act înălțător a urmat apoi în sala cea mare a școlii adunarea generală a despărțământului „Astrei”, unde după îndeplinirea celor oficiale dl Nic. Simulescu din Mercurea a rostit un frumos discurs plin de povește privitor la alcoolism. S'au înscris apoi membrii noi, s'au încasat taxe și ajutoare, iar comite-

ca reacționar nu văd cu ochi buni schimbările inerente civilizației moderne. Departe așa ceva de mine! Vederile mele se reduc la faptul, că ne șade rău a străluci în podoabe, când copiii luptă cu foamea, și ne șade și mai rău a vinde ogorul strămoșesc, a ne îngloba în datorii pentru cârpituri de fabrică, cari înlocuiesc portul străbun destul de frumos și estin.

Cer și eu să se facă îmbunătățiri, îmbunătățirile să țină însă cont de puterea materială de care dispunem. Să fugim de salturi, cari ne omoară economicște!..

Stimat public! Suntem adunați în numele culturai. Adevărata cultură cere dela noi cumpăt și trezire, ca condiții neapărat de lipsă la propășirea vremelnică și vecinică. Să introducem, cu ajutorul socotei economice, cumpătul și trezvia în economiile noastre, ca adevărate temeiuri ale propășirii, urmând pilda neamurilor ce prin calculi au ajuns la bunăstare și stăpânire asupra maselor popoarelor. Atunci vor înflori economiile noastre, va lua sbor înalt — cultura, industria, comerțul și toate întreprinderile economice, și nu vom mai avea cuvinte de tănguie.

Înceiu cu cuvintele Apostolului: Fiți trezi, priveghiați, pentru că protivnicul vostru, diavolul (plăcerile), ca un leu umblă, cautând pe cine să înghită. (1 Petru 5, 8). Așa să fie!

tu a dăruit pentru biblioteca populară din loc și din Gârbova cărți folositoare.

La banchetul urmat, la care au luat parte aproape 70 persoane, s'au ținut toate pentru capul bisericei noastre, pentru „Astrei”, protopop, pentru Recenii și alții.

Petrecerea populară urmată banchetului a decurs viciu până către 7 ore sara, când s'a început punctul II. din program, adică: Declamări și dialoguri și în fine piesa teatrală „Cinel-Cinel”.

Cu prilejul acesta s'a putut vedea ce face știința de carte. Cred că nu greșesc dacă afirm, că băieții și băetele Românașilor noștri, sub conducerea învățătorului Bărsan și a pedagogului Ghișoiu, fiul comunei noastre, și-au îndeplinit cu succes chemarea. Trebuie să amintesc aici mai cu seamă pe băiatul Dumitru Ghișoiu a lui George, fiu de țaran, care cu o nimitoare imitație a predat pe țiganul din declamarea „Țiganul la cununie”, jucată aici ca piesă teatrală. A stăruit mult haz și veselie, iar repetițele aplause ale publicului au servit drept răsplătă micului artist.

Pe cât de bun și satisfăcător a fost succesul moral al petrecerii, pe atât de mulțumitor a fost și cel material. Au intrat adică 144 cor. 40 fileri, din cari subtrăgându-se spesele 64 cor. 30 fileri a rezultat un venit curat de 80 cor. 10 fileri, care sumă s'a adăugat fondului bibliotecii parohiale din loc.

Au suprasolvit domnii Avr. Păcurar, protopop, Dr. Nicolae Schiau și Dr. G. Măcelariu, advocați, Dumitru Vale, director de bancă, toți din Mercurea, Vasile Greavu, învățător, Gârbova, Pompiliu Predovicu, paroh, Vingard și familia Suciu din Spring, toți câte 1 cor., Cornel Muntean, vicenotar, Cărpiniș 8 cor., I. Ghișoiu, Călnic și George Goția, Răhău, câte 20 fileri. Taturor acestora le exprim mulțămite.

Tot din prilejul sărbărilor acestora ni-s'a mărit și „Fondul Dimitrean” cu 30 cor. și anume:

Colectă făcută de dl Munthiu cu plăria pe la participanții la banchet 9 cor. Prețul programelor vândute tot de dănsul la petrecerea de seara 2 cor. 10 fil. Nic. Cărpinișan, paroh Răhău, trimis prin poștă 2 cor., Ioan Oțoiu, paroh Aciliu, tot prin poștă 3 cor. Asemenea Nicolae Iosif, învățător, Aciliu, 2 cor. George Taflan, inv. pens., Beclean, 2 cor., Romul Taflan, Beclean, 1 cor. Prețul măstaceniilor ce au servit pentru decorare și vânduți după petrecere 3 cor. 90 fileri. Dl Munthiu și familia 5 cor., la oaltă deci 30 cor., care sumă s'a depus la fond, a cărui stare după începutul făcut cu 6 cor. 20 fil. în anul 1906 este azi de 150 cor. Acest fond servește pentru facerea unui iconostas în biserică nouă ce se va zidi.

Acestor binefăcători încă li-se exprimă cea mai călduroasă mulțămite.

Punctul ultim din program a fost petrecerea cu joc, încă bine succeseasă, căci participanții vicioși și bine dispuși au rămas împreună până în zori de zi.

Înceiu, exprimând încă odată cea mai adăncă mulțămite în numele Recenilor tuturor acelor factori, cari au stăruit, pentru că zilele noastre de veselie și de sărbătoare să ne fie pe cât se poate de plăcute.

D. Munthiu.

Nr. 558 și 1003—1908.

Concurs.

„Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român” publică concurs pentru următoarele stipendii:

1. Un stipendiu de K 120 — din fundațiunea Ioan Gallianu din Keskés, pentru un elev de naționalitate română, care urmează la vreuna din școlile medii din Transilvania. Se vor preferi, în înțeleșul literelor fundamentale, descendenții familiilor Popu și Antonu.

2. Un stipendiu de K 200 — din fundațiunea George Boeriu din Vad, pentru un elev de naționalitate română, înrudit cu fondatorul, care urmează la vreuna din școlile medii din patrie; iar încât nu s'ar găsi petenți, se vor da 2 ajutoare de câte K 100 — la 2 tineri cari învață vre-o meserie și sunt înrudiți cu fondatorul.

Cerurile pentru aceste stipendii se vor înainta Comitetului central al Asociațiunii (Sibiiu, Str. Morii Nr. 6) până la 1 Decemvrie n. a. c., însoțite de următoarele acte:

a) certificat de botez;
b) certificat pe anul școlar 1907/8;
c) certificat de paupertate, eventual
d) Actele cari să dovedească înrădirea cu fondatorul.

Cerurile înartate după terminul indicat nu vor fi luate în considerație.

Sibiiu, din ședința comitetului central al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”, ținută în 16 Octomvrie 1908.

Prezident:

Iosif Sterra Suluțu.

NOUTĂȚI.

Maiestatea Sa, Impăratul și Regele nostru Francisc Iosif I a plecat Sâmbătă la ora unu cu tren special de curte din Budapesta, unde a stat de astădată aproape două luni, la Viena.

Impăratul Wilhelm al Germaniei va veni în 4 Noemvrie la Ekartsau, unde va fi oaspele mostenitorului nostru de tron, Arhiducele Francisc Ferdinand, cu care va lua parte la vânătoare, două zile de arândul. În 7 Noemvrie apoi Impăratul va face vizită monarhului nostru la Viena, și de aci se va reîntoarce la Berlin.

"Pentru Tribuna". În numărul primit astăzi "Tribuna" ne face imputarea, că în răspunsul dat "Țării Noastre" cu privire la articolul "Arhieriei și politica noastră" am restălmăcit faptele și vorbele marelui metropolit Șaguna. Domnii dela "Tribuna" greșesc. Cetească numai cartea episcopului Nicolae Popea, despre arhiepiscopul și metropolitul Andrei baron de Șaguna, și la pagina 142 vor afla scrișoarea lui Șaguna, adresată lui N. Popea, când acesta se afla în senatul imperial din Viena. În scrișoarea aceasta Șaguna roagă pe Popea, să asigure guvernul că: "eu (Șaguna) până la moarte voi fi călău regimului, carele am fost dela început până astăzi", iar ca încheiere îi dă lui Popea sfatul următor: "Pentru aceea fi împărtaşesc toate acestea, ca și voi să vă purtați cu prudență și circumspecțiune. Lumea rămâne pe tiner. Nu cumva să vă opuneți, ci căutați să fiți cu cea mai mare băgare de seamă. Și precum ți-am spus cu viu graiu, așa acum și în scris îți zic, că prin cuvântări scurte să înaintați interesul regimului, căci aceasta cere dela voi pozițiunea nației, a bisericeii și a persoanei voastre." Arhieriei noastre de astăzi, dacă ar face politică, nu ar putea deci să facă decât numai o politică corăspunzătoare acestor înțelepte sfaturi.

Cursuri pentru adulți. Primim îmbucurătoare știre, că în mai multe comune din părțile Bistriței (Cușma, Buduș etc.) s'au organizat cursuri pentru instruirea credincioșilor noștri eșii din legăturile școlii. Nici nu se poate un lucru mai frumos și mai folositor, ca în lunile de iarnă, într'un anumit timp, cei iubitori de învățătură să fie întruniți, iar preotul și învățătorul în mijlocul lor, deschizându-le ochii minții. Așa ne închipuim noi pe conducătorii cei adevărați. Pe unii ca acestia i-a asemănat Mântuitorul cu păstorul cel bun, care și pune sufletul pentru turma sa. Despre înființarea astorfel de cursuri rugăm pe corespondenții noștri a ne încoștia.

Adunarea dela Porcești. Primim știrea, că adunarea poporală din Porcești, ținută eri după amiază, a fost una din cele mai succese. Ni s'a pus în vedere trimiterea unui raport amănunțit despre decurgerea ei.

Inspector nou regesc. Subinspectorul regesc de școale din Sibiu, domnul *Merce Lajos*, a fost numit inspector regesc de școale pentru comitatul Bistrița-Năsăud.

Alegere de preot. Duminecă în 11 Octomvrie v. s'a săvârșit alegerea de preot în comuna Biscaria, cu fila Seulești și Piski. Din unsprezece candidați a fost ales cu mare însuflețire și cu totalitatea voturilor cel mai calificat — tinărul preot și iurist abs. *Adam Lulu*, din Folt.

Hymen. Ana Costescu și Ioan D. Andrei cand. de preot, anunță actul cununiei lor, care va avea loc Duminecă, 26 Octomvrie v. c., la 2 ore p. m., în biserica gr.-or. rom. din Beriiu.

Subinspector nou. În locul domnului Mertse Lajos, avansat, a fost numit subinspector regesc de școale pentru comitatul Sibiului domnul *Krenko Géza*.

Din Rod ni se scriu următoarele: Duminecă în 12 l. c. s'a efectuit alegerea de paroh în com. Rod, tractul Mercurei. Candidați au fost absolvenții de teologie: Constantin Ghișe din Poiana, Ioan Crăciun din Apoldul sup. și Ioan Popa din Apoldul inf. Candidatul Ghișe a întrunit totalitatea voturilor. Alegerea să fie în ceas bun.

Biserică nouă în America. Duminecă, în 27 Septemvrie 1908, cercetând preotul *Moisă Bala* poporul nostru din Newark O., a întrunit pe toți în sinod parohial și acolo au decis a susține pe viitor o parohie proprie. În scopul acesta au colectat dela mai mulți binevoitori suma de 257 dolari, apoi — dând de un teritoriu potrivit, cu biserică deja zidită pe el — l-au cumpărat cu prețul de 2700 dolari. Din preț au solvit ca arvună 300 dolari. La anul nou au să plătească 1000 dol., iar rata ultimă de 1400 dol. la finea anului 1909. Târgul pare foarte bun, căci singură biserica nu a-i face-o azi cu acești bani. Apoi pe același teritoriu mai sunt și case cu 6 încăperi, cari aduc 10 dolari chirie lunară și mai rămâne loc de clădire pentru 2—3 rânduri de case. În acest târg Românii au fost ajutați și de maiorul orașului, Herbert Atherton. Dumnezeu să le ajute!

Alegere de învățător. Ioan *Modroiu*, cleric absolut, a fost ales Duminecă în 12/25 Octomvrie cu unanimitatea voturilor învățător în comuna Vama Buzăului (tr. Treiscaune).

Cărți românești oprite. Ministrul de interne, contele Andrássy, sub cuvânt de agitație contra statului maghiar a interzis intrarea în țară a cărților următoare: "Lupta pentru limba românească", de N. Iorga, edată de tipografia "Minerva"; "Călimarul sătenilor", apărut în Librăria Națională; "Ceva despre Ardealul românesc și viața culturală românească de astăzi", de N. Iorga; "Omăgiu de profund respect și înaltă admirațiune memoriei lui Ștefan cel Mare"; "1848, zile revoluționare" de Colescu; "Amintiri din viața militară" carte apărută în Cernăuți, de Temistocles Grecu.

Greva întemnițatilor din Zagreb. În închisorile din Zagreb se afla mulți inși puși în arest preventiv, pe motivul, că sunt implicați în așa numita mișcare pansârbească. După o știre venită din Zagreb, acești întemnițați politici au hotărât, să se pună în grevă cu privire la luarea nutrimentului și se moară mai bine de foame, decât se mai stea în temniță — nejudicați. Pe calea aceasta voiau a decă se silească judecătoria, se țină pertractare în procesul lor; dar s'au resgândit, și după 24 de ore au întrerupt greva, și rupți de foame, au început earăși se mănânce.

Duel pe stradă. Un funcționar de poștă din Szentlőrinc, cu numele *Aigner Otto*, a cerut în căsătorie fata proprietarului de acolo Acs Iozsef, dar nu a căpătat-o. De aci supărare, ură și dușmănie. Ba și dor de răzbunare. Joi Aigner s'a întâlnit cu Acs pe stradă. A scos iute revolvăru și l'a descărcat asupra lui Acs. Acesta a făcut asemenea, și spre groaza celor de pe stradă, Acs a căzut mort la pământ, omorât de glonțul lui Aigner, iar acesta a fost vulnerat rău, de glonțul lui Acs, așa, că nu e eschisă posibilitatea, că și va perde și el viața.

Alergări de cai s'au ținut Joi în Dobrița, aranjate din partea regimentului de husari, care e staționat acolo. Vor rămănea memorabile aceste alergări de cai, din pricina, că un locotenent cu numele Lukács, a căzut de pe cal și și-a frânt o mână, suboficerul Pietro asemenea a căzut de pe cal și și-a spart capul, astfel, că aproape mort a fost dus acasă, iar vicecolonelul *Fogg*, a căzut atât de rău, încât în urma rănilor primite a murit.

Hoție îndrăzneată. În una din zilele trecute au intrat doi hoți ziua la amez în localul filialei băncii comerciale din Pesta-nouă, și cu revolverele în mână au constrâns pe funcționarii băncii se nu se miște din loc și se tacă, până și fac ei operația, care s'a terminat cu ridicarea unei sume însemnate din depozitele băncii. Hoții s'au pus apoi în trăsura și au plecat spre Gödöllő. Trecând prin o pădure, au ascuns banii în pădure, iar birjarului iau dat o hârtie de 100 coroane. Ambii hoți au fost însă prinși, și luați din scurt au mărturisit faptul și au spus și unde sunt îngropați banii, cari au fost găsiți. Hoții sunt Evrei din Rusia. Nici nu știu, decât câteva cuvinte ungurești.

La fondul de 20 bani al "Reuniunii sodalilor români din Sibiu" pentru cum pararea unei case cu hală de vânzare au mai dăruit: conform scrișoarei dnei Caliope Șandru din Sighișoara, "mai mulți buni Români, folosind la o cină amicală limbi străine", 1 cor. 30 bani, Ilie Ioanovici, paroh în Șoimușul român și copiii sei Ilie, Laurian și Horia, 1 cor. și Vic. Tordășianu, prezident, 10 bani.

Teatru în Cohalm. Reprezentațiune teatrală a aranjat "comitetul filial brașovean" al "Societății pentru fond de teatru român", eri Duminecă, la 1 Noemvrie n., orele 8 seara în sala hotelului "Schlosser" din Cohalm. Conducerea a avut-o dl *Aurel Paul Bănușiu*, directorul artistic al societății. S'a jucat piesa *Băi de mire*, comedie într'un act, de A. din Dorna și *Curiositate muerească*, comedie localisată de doamna Maria Popescu n. Bogdan.

Mulți sunt încă de părerea veche, că o medicină, pentru că ajute treburile să aibă gust rău. Astăzi e însă altă părere. Așa d. e. avem în *Emulsiunea lui Scott* deplina putere vindecătoare a unsoarei de ficat de pește. Emulsiunea lui Scott e plăcută la gust, se mistue ușor și e o zdevărată binecuvântare pentru copii și oamenii slabi. Emulsiunea lui Scott se capătă în toate farmaciile.

ECONOMIE.

Prospect.

1. Sub firma "Agricola" bancă populară, societate pe acții în Szászsebes, — ungurește: "Agricola" népbank, részvénytársaság, Szászsebes, — nemțește: "Agricola" Volksbank, Aktiengesellschaft in Szászsebes, — înființăm pe timp nedeterminat o societate pe acții cu sediul în Szászsebes, cu scopul de a deștepta spiritul de economie în toate clasele societății prin primirea de bani spre fructificare și de a înlesni orice lucrare pe terenul agriculturii, industriei, negoțului și a altor afaceri de economie prin deschiderea de credite solide.

2. Capitalul social se fosează în suma de 150.000 (unasută cincizeci de mii) coroane, împărțită în 1500 de acții în valoare nominală de câte 100 cor. Adunării generale de constituire însă îi stă în drept să ridice suma capitalului social amăsurat acțiilor ce se vor subscrie.

3. Termnul de subscriere e până în 31 Decemvrie 1908. Subscrierile de acții se pot face în persoană ori prin plenipotențiați. Minorii, curanzii și corporațiile morale vor subscrie prin reprezentanții lor legali.

4. Plățile acțiilor subscribe se pot face și cu părți fundamentale (cuote) de ale însoțirii "Tovărășia agricolă" pentru agricultură, magazin și anticipațiuni din Szászsebes, — primindu-se fiecare cuotă în valoare de 51 coroane.

La subscrierea acțiilor cuotele "Tovărășia agricolă" au prioritate față de alții, așa, că după fiecare cuotă se mai poate subscrie încă câte o acție tot cu prețul de 100 cor. și 2 cor. taxă de înscriere.

Pentru restul acțiilor este a se plăti valoarea nominală de cor. 100, taxa de înscriere de 2 cor. și un adaus de 8 cor. la fondul de rezervă în total cor. 110 de fiecare acție.

5. La subscriere sunt a se plăti 10% din valoarea nominală și câte 2 cor. taxă de înscriere de fiecare acție. Pentru acțiile cu prețul de 110 cor. sunt a se plăti la subscriere câte 20 cor. de fiecare acție. Asupra plățirii celorlalte rate va decide adunarea generală de constituire. Plățile parțiale se vor fructifica cu 5% ca depunere, iar după ratele restante sunt a se plăti 5% interese de întârziere.

6. Fundatorii își rezervă dreptul hotărât în §. 183 din legea comercială de a denumi prima direcțiune pe timp de 3 ani.

7. Plățile și prospectele sunt a se trimite la "Tovărășia agricolă" pentru agricultură, magazin și anticipațiuni în Szászsebes, luând subscriși responsabilitatea solidară pentru plățile ce ar incurge la numitul institut.

8. Publicările fundatorilor se vor face în ziarul "Telegraful Român" din Sibiu. Sebeș, 8 Octomvrie 1908.

Fundatorii:

Sergiu Medean, protopop, Dr. Athanasie Moga, medic, Dr. Nicolau Lazar, avocat, George Tătar, contabil, Vasile Aldea, senator, Ioan Ursu, controlor, George Fărcaș, econom, Petru Opincariu, proprietar, Petru Androne, econom, Simion Henegar, controlor orăș. toți din Sebeș. Ioan Mihai, par. și Ioan Florian, notar, ambii din Laz. Nicolau Cărpinișan, paroh, Rehău. Titu Morar, paroh, Berghin. Aurel Barbu, notar, Lancrâm. Dr. Tătar Ieronim, medic, Batta. George Perian, paroh, Șugag. Pompiliu Predovici, paroh, Vingard. Zacharie Tătar, notar, Deac. Ioan Halalai, notar cerc., Săsciori. Gerasim Cărpinișan, notar, Rehău. Ion Henegariu, proprietar, Lancrâm. Ioan Cărpinișan, preot, Daia. Simion Ghibu, paroh, Pianul de sus. Vasile Maței, paroh, Lancrâm. Nicolau Hința, paroh, Sebeșel. Samuil Roșu, învățător-director, Sebeș. Ioan Pataki, preot, Berghin. Ioan Bena, paroh, Pianul de jos.

Cărți și reviste.

Călimdarul arhiepiscopesc pe anul 1909, a apărut în tipografia arhiepiscopescă din Sibiu, cu un cuprins bogat și variat. Pe lângă șematismul autentic al bisericeii ortodoxe române din Ungaria și Transilvania se află în călimdarul arhiepiscopesc: Evidența pentru oficiile parohiale, protopresbiterale, pentru clerici și învățători. Dispozițiuni normative pentru esamelele private din cursurile pedagogice. Din regulamentul pentru facerea esamenului de calificare învățătorescă. Din instrucțiunea pentru fondul de pensuni al arhiepiscopescii gr. ort. române din Transilvania. Învățătorul ca soldat etc. Partea literară cuprinde lucrări eșite din condeele celor mai buni scriitori români. Partea ultimă a călimdarului cuprinde însemnarea târgurilor din Transilvania și Ungaria și o mulțime de anonțuri de tot felul. Prețul unui exemplar 80 fileri.

"Revista Teologică", organ pentru știința și viața bisericească, anul II. numărul 9—10, pe lunile Septemvrie-Octomvrie. Redactor responsabil Dr. Nicolae Bălan, profesor seminarial. Cuprinsul e următorul: Din trecutul bisericeii românești, de Gruia. Câteva date despre familia metropolitului Sava Brancovici, de S. Dragomir. Modernismul și enciclica "Pascești", de Arhim. Iuliu Scriban. Practica religioasă, de I. Slavici. Testamentul episcopului Popea. Nou alesul episcop dela Caransebeș. Predici despre furt. Mișcarea literară. Informațiuni. Tipicul cultului religios. Abonamentul 7 cor. la an.

"Munca", anul I. numărul 3, a apărut cu cuprinsul următor: Țăranul vechiu și țăranul nou, de D. Banciu, farmacist. Construcțiunea lemnului, de Toma Ionescu. The Cyclop, de Petru Macaveiu. Lucrarea în mod rațional la presa tipografică. Dela clubul român din Viena. Diverse. Chindia. Găcitura. Prețul 6 cor. la an.

"Luceafărul" nr. 21, a apărut cu următorul sumar: Victor Eftimiu: Poveste (poezie). Ioan Adam: Aripă tăiată. G. Rotică: Cântec (poezie). C. Rebreanu: Cădere. D. Marcu: Cântec (poezie). O. A. Tăslăuanu: Synnöve Solbakken de Björnsterne Björnson (trad.). Maria Cunțan: Mamă (poezie). Cronică: Teatrul național din București. Porturi din Bănat. Educația poporului. Conferințele Asociațiunii. Agata Bărescu. Știri. Ilustrațiuni: Teatrul național din București. Manguin: Femeia cu chiorchina. Boutet de Monvel: Convalescența. Porturi din Bănat. Legenda sf. Nicolae. Bourdelle: Pallas-Atena. Rodin: Burghizi din Calais.

"Candela", foaie bisericească literară, redactată cu concursul mai multor preoți din arhiepiscopiea Bucovinei, de Dr. Emilian Voitușchi și Artemon A. Manastirski. Anul 27, numărul 10, pe Octomvrie 1908. Cuprinsul e următorul: Dr. V. Gheorghiu, Viața și activitatea sfântului apostol Pavel. Dr. Octavian Isopescu, Plângeri ale Ieremie. Roman Bărgăuan, O serie de cuvântări ocazionale. Text ruten. Scurte comunicări. Intrebări și casuri pastorale. Cronică. Bibliografie. Administrația: Cernăuți, Bucovina. Abonamentul 8 coroane la an.

Teatru german.

Luni: "Fräulein Josette, — meine Frau", comedie.

Mart: "Der Obersteiger", operetă.

Tusa măgărească

dispare imediat după luarea Emulsiunii lui SCOTT. Medici, moașe, precum și părinți au confirmat aceasta prin mii de epistole.

Emulsiunea lui SCOTT

ajută cu o putere intensivă, căci se trage din cele mai bune părți alcătuitoare și dela experiența originală școtiană. Sănătatea în general se îmbunătățește deja după luarea primei doze din Emulsiunea lui SCOTT.

Prețul sticlei originale cor. 250. Se găsește în toate farmaciile.

Veritabil numal cu această marcă — Pescarul — ca semnul garanției al experienței lui SCOTT.

Nr. 1043/1908.

[315] 1-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei vacante, de clasa primă, **Parău**, în protopresbiteratul Făgăraș, să scrie concurs, cu termen de 15 zile, dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh, sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post de paroh să substearnă cererile concursuale instruite cu testimoniu de maturitate, absolutoriu teologic și atestatul de calificare preoțesc, la subsemnatul oficiu protopresbiteral, până la termenul indicat, având a se prezenta în vre-o Duminecă la biserică.

Făgăraș, în 12/25 Oct. 1908.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al tractului Făgăraș în conțelegere cu comitetul parohial.

Nicolae Borzea
protopresbiter.

Nr. 580.

[317] 1-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa a II-a din **Lancram**, devenită vacante în urma repausării parohului Isidor Blaga, în urma ordinului consistorial dto 24 Septemvrie a. c. Nr. 10826 B. se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful român”.

Emolumentele sunt cele fasonate în tabela B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Concurenții au să-și aștearnă cererile instruite conform normelor din vigoare în termenul indicat subsemnatului oficiu protopresbiteral și a se prezenta până inclusive o săptămână înainte de alegere în parohie spre a servi respective a cânta și cuvânta.

Sebeș, 13 Octomvrie 1908.

Oficiul protopresbiteral al Sebeșului.

Sergiu Medean
protopresbiter.

Nr. 668—1908 Of. ppresb.

[316] 1-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de capelan temporal lângă parohul bătrân **Alexandru Ciocaș** în parohia de clasa III. **Făurești**, protopresbiteratul Cetatea-de-peatră să scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt jumătate din toate venitele parohiale fasonate în coala B. pentru congruă.

Doritorii de a ocupa acest post să-și substearnă cererile concursuale, instruite conform legilor în vigoare subscriseului oficiu protopresbiteral până la termenul sus indicat și după prealabila încredințare a protopresbiterului se pot înfățișa înaintea alegătorilor pentru a cânta respective a oficia și a cuvânta.

Lăpușul-unguresc, (Magyarlápös) la Octomvrie 1908.

Oficiul protopresbiteral al tractului gr. or. Cetatea-de-peatră în conțelegere cu comitetul parohial respectiv.

Vasile Duma
protopop.

Nu e necesară reclama.

Fiecare om știe, că

I școală de vierit, Riomfalvaalui **Simon Nemenz**

are cele mai frumoase vițe de vie altoite.

Se trimite gratis și franco cataloage cu ilustrațiuni. [306] 1-36

In prăvălia de fier și spîierie alui **Stan Steflea**, Saliște, se primește [314] 1-3

un învățăcel

dela 13—17 ani, care să cunoască și limba maghiară și germană.

Redactor responsabil Teodor V. Păcățian.

MARE e norocul la KISS

Hărnicie, lucru și cruțare îți ajută după timp îndelungat să ajungi la bani, și totuși să ajungi repede și pe neașteptate bogat, e un noroc mare. De aceea cei mai mulți oameni cumpără losuri, pentru că au **mereu speranța** de a ajunge bogăți.

Indeosebi loteriile c. ung. priv. sunt preste tot iubite, pentru că din cele 125.000 losuri puse în circulație 62.500 bucăți câștigă, deci necondiționat **tot al doilea los câștigă!** **Șansele de câștig sunt unice în felul lor**, nu există în lume un plan de loterie care să fie atât de solid și favorabil.

Atât la emisiune cât și la trageri e controlată din partea regimului c. ung. și din aceasta cauză publicul are în losurile de clasă **toată încrederea**.

Norocul e neprețuit! Dela întâmplare depinde norocul multor oameni. În viața fiecărui om au fost și sunt momente, în cari își poate edifica norocul! Faceți o încercare de noroc cu acel număr, care stă lângă **numele** Dtră sau lângă numele unei persoane a Dtră iubite, care probabil la tragerea viitoare se va trage cu un câștig mai mare.

(305) 2-5

Încercați-Vă norocul la noi, căci**MARE e norocul la KISS! CAROL KISS & COMP**

societate de bancă pe acții, colectura principală a loteriei de clasă c. ung. priv.

Biroul central:

IV. Kossuth Lajos-utca 13. sz.

Filiale:

Erzsébet-körút 22. și Rákóczi-ut 55. sz. a.

CUM VĂ NUMIȚI?**Acești numeri se capătă numai la noi:**

Adél	60142	Constantin	68015	Ferdinand	48152	Izidor	53382	Manó	34078	Róland	73122
Adolf	96085	Clementina	22222	Ferenc	94294	Izso	67672	Marcell	8186	Rózália	91902
Adorján	44739	Clarissa	90779	Flóra	8393	Jakab	4957	Margit	92600	Rózsika	8544
Adrien	110545	Cézár	3365	Flórián	68007	Janka	10496	Mária	105994	Rudolf	57734
Agnes	93877	Cecilia	119440	Flóris	90760	János	29153	Mariska	51334	Salamon	13692
Agost	22195	Carolina	21393	Fodor	102251	Jenő	87794	Márk	13625	Sámson	107473
Ákos	8159	Camilla	94913	Franciska	2329	Jolán	48143	Mária	8228	Sámuel	31079
Aladár	57514	Böske	67617	Krida	29441	Jónás	53387	Márton	21375	Sándor	27983
Alajos	73860	Boriska	4967	Frigyos	51223	Józsa	64234	Máté	91094	Sarolta	48152
Albert	90707	Dániel	93342	Fülöp	18645	József	92583	Malvin	100968	Sebestyén	94244
Alfonz	102204	Dávid	21374	Gábor	5204	Judith	75008	Matild	8532	Simon	8393
Alfréd	33815	Demeter	67336	Gábor	74126	Julia	20184	Mátyás	12707	Stefánia	68007
Alice	79340	Demjén	20046	Gáspár	90801	Juliska	91095	Melinda	90739	Szániszó	90760
Amaliá	9804	Dénes	106184	Gedeon	106157	Kálmán	106000	Menyhért	108035	Szeréna	102251
Ambrus	54793	Dezso	21352	Gergely	32076	Kamil	39570	Mici	8399	Szidónia	2329
Andor	94333	Domokos	67326	Gertud	54.04	Karolin	8223	Mihály	13028	Szilárd	29441
András	106048	Dóra	53395	Géza	23147	Károly	22154	Miklós	21636	Tamás	51228
Anna	39499	Dorottya	92576	Gida	94983	Kázmér	93327	Miksa	94984	Taszió	13645
Antalka	21052	Döme	8545	Gizella	8205	Katalin	102539	Milan	119167	Teofil	5204
Antónia	90847	Dömötör	58579	Gutfrid	108024	Kelemen	51178	Mór	50562	Teodor	74126
Aranka	13661	Eberhard	91314	Gusztáv	95330	Klára	29463	Náci	95339	Terez	90801
Armin	77258	Edith	106164	Gyártás	58136	Klotild	95025	Nándor	108054	Terka	106157
Arnold	91937	Ede	51230	Guidó	20181	Konrád	8379	Német	119193	Tihamér	32076
Aron	4417	Eduard	22222	György	51221	Kornelia	13643	Náthán	8313	Tibor	54404
Arpád	119449	Elek	90757	Gyözü	119427	Kornél	20554	Nelli	53395	Titusz	23147
Anthur	22259	Elemér	8354	Gyula	39594	Kristóf	90825	Nesztí	92576	Tivadar	94983
Attila	73367	Eleonóra	6 094	Gyuri	27186	Krisztina	107497	Netti	8545	Tóbiás	8205
Augusztá	94210	Elina	45568	Hedvig	12710	Lajos	45594	Nina	58579	Tódor	108024
Auréli	92491	Ella	102232	Heléna	91089	László	8194	Olga	91314	Ulrik	95330
Aurélia	21358	Elvira	50565	Henrik	32069	Lázár	67617	Olívér	106164	Urban	53136
Balázs	13663	Elza	39579	Hermann	45558	Lénárd	21637	Orbán	51230	Valentin	20181
Bálint	106196	Emanuel	94920	Hermína	78322	Lenke	93383	Oszkár	22222	Valéria	51221
Bandi	64617	Emil	20176	Hubert	22443	Leó	108115	Ottó	90757	Vencel	119427
Barnaóás	616	Emilia	13034	Hugó	3369	Laura	8383	Odón	8354	Vendel	39594
Beatrix	94923	Emma	67667	Ibolyka	105976	Leontin	19119	Ottó	60094	Verona	27186
Béla	51200	Endre	3365	Ida	93674	Leonora	48131	Pál	45668	Vidor	12710
Benedek	34291	Erna	29464	Ignác	96779	Lidia	94241	Paula	102232	Viktor	91089
Benjamin	94227	Ernesztin	56831	Ika	67657	Lina	22157	Péter	50565	Viktória	32069
Bernát	21075	Ernő	119440	Illés	8139	Livia	5213	Piroska	39579	Vilma	45558
Berta	108141	Ervin	51250	Ilma	22142	Lóránd	78243	Pista	94920	Vilmos	78322
Bertalan	20050	Erzsébet	23122	Ilona	13863	Lipót	90826	Pongrácz	20176	Vince	22443
Bertold	4204	Etel	91902	Imre	73348	Lőrinc	2318	Ráchel	13034	Walter	3369
Blanka	13028	Eugénia	8544	Iren	52072	Lucia	92456	Rafael	67667	Wladimir	105976
Bódog	73348	Eva	57734	Irma	94209	Ludmilla	119200	Regina	3365	Zoltán	93674
Boldizsár	8331	Fabian	13692	István	50631	Lukács	21364	René	29464	Zseni	46779
Borbála	95025	Fáni	107473	Iván	2312	Ludvig	7494	Rezső	96831	Zsigmond	67657
Cristian	39579	Felincia	34079	Ivor	68015	Lujza	66924	Richárd	119440	Zsófia	8139
Cornelia	57527	Félix	27083	Izabella	73120	Magda	90795	Róbert	51250	Zzuzsána	22442

Ne rugăm a comanda imediat, ca să nu se epuizeze numărul dorit!

Losurile de clasa I.**Prețurile:**

Optime	Los coroane	1-50
Pătrar	"	3—
Jumătate	"	6—
Intreg	"	12—

Tragere:

în 19 și 21 Noemvrie.

Rugăm a tăia aici afară și a ni-l trimite nouă!

BILET DE COMANDA.

Cătră cassa de banca Carol Kiss & Comp, soc. pe acții.
Budapest, IV. Kossuth Lajos-utca 13.

Rog pentru trimiterea de clasa primă
loteriei XXVII și a planului oficiu.

Suma în Cor. } o trimit alăturat în mărei.
} o trimit prin mandat poștal.
binevoitori a o ridica prin ramburs.

(Cele de prisos sunt a se șterge.)

Adresa exactă. } Numele
} Locul, strada, Nr. casei
} Poșta ultimă (Comitatul)

Editura și tiparul tipografeii arhidiecezane.